

DISSE
R T A T I O
D E
E O, Q V O D I V R E N A T V R A L I
I V S T V M H A B E T V R , C I R C A
A V T O C H Y R I A M

Q V A M
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

P R A E S I D E

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESS. PUBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITERAR. DVISEBURGENS.

SOCIO

IN AUDITORIO IURIDICO

DIE XXVI. OCTOBR. ANNO CICICGGLXXXV.

D E F E N D E T

A V C T O R

IOANNES HENRICVS WEICKART

LIPSIENSIS

L I P S I A E

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

§. I.

Quaestio inter Dd. Iuris Naturalis enata est, quae et ad ciuilia iura facit, an homo proprio ex arbitrio, vbi iucunditatem vitalis aurae adspersatus fuerit, aut declinandis ingentibus miseriis, et anteuertertiae ignominiae morti iamiam impendenti, sibi ipse fata properare queat? Huius quaestione cauſa iam cum inter veteres, tum recentiores disputatum est: alii enim affirmando, alii negando pronunciant. Quoniam autem perquam grauis haec sit materia, exinde occasionem arripiui, quae mihi in hac quaestione in mentem venere, magis exercendi ingenii cauſa, quam doctrinae ostendendae, pro mei ingenii imbecillitate, proponendi: horrida enim esſet arrogantia, quaestione controuerſam decidendi, de qua Summi Iuris Naturalis Doctores adhuc difſentient. Tantummodo opiniones illas extantes, allegatum, et quoique iustas se habeant, disquisitum, nec non quid mihi videatur, additum, constitui. Incidi quidem in libellum III. WINCKLERI nuper editum, longe praefastiorum et ampliorem, sed oculis, cum haec scriberem, nondum usurpaueram.

§. II.

Vita nostra conseruanda est, quod quidem sanitatis cura obtinetur, sed insuper tamen a propria violentia abstinen-

A 2

dum

IV

dum est. Qui hoc officium negligunt, dicuntur *ἀντόχειρες* s. propriae, i. e. qui vitam contra legis prohibitionem sibi ultro, directe vel indirecte, auferunt. Duo itaque requiruntur, nempe voluntas, quae suos, eosque insignes gradus habet, et legis prohibitio, quae, quoad factum voluntarium, tamdiu praesumitur, donec probetur exceptio. Ex quibus etiam apparet, duplicis generis exceptions, vbi intermissione propria, in crimen non incidat, heic occurrere posse, si scilicet voluntas vel legis prohibitio deficiat. Ad primam classem pertinet caedes ab eo facta, qui alienatione mentis, vel perpetua vel temporaria, laborat, hanc excusandam esse perspicue liquet. Secundi generis exceptions magis dubiae sunt. Autochyria ergo distingui potest in eam, quae voluntario fit, et eam quae ex necessitate peragitur, vel vbi voluntatis nulla vel est, vel esse debet determinatio. P V F E N D O R F I V S ille celebrissimus in *I. N. et G. L. II. c. 4. §. 17.* censet, licere eligere probabilem vitae brevioris occasionem, si, cum nemo sibi soli natus, aliis inferiendo se ipsum consumat vitaque finem acceleret; quod autem mihi secus videtur, saltem non absque distinctione huic opinioni subscribendum putem.

§. III.

Hanc in rem notissima est, PLATONIS in *Phaedone* sententia, ὡς ἐν τίνι Φρεγάτῃ ἐσμὲν οἱ ἀνθρώποι, ηγέραις δὲ δὴ εὐντὸν ἐν ταύτης λίγεν ἢ δὲ αποδιδόσκουν; In custodia quadam versamur nos homines, nec decet quemquam ex hac seipsum solvere, nec aufugere. Hoc effusus expressit LACTANTIVS diu. Institut. L. III. c. 18. Sicut, ait, in hanc vitam non nostra sponte venimus, ita rursus ex hoc domicilio corporis, quod tuendum nobis assignatum est, eiusdem iussu recedendum est, qui nos in hoc corpus induxit,

xit,

xit, tamdiu habitaturos, donec iubeat emitte. Quae sententiae ab Ethnorum iam philosophis prolatae, omnium laudem merentur. Qum enim sapientissimum ens hominem ad certos fines creasset, inque homine obligatio adsit, ne quid ageret, quo vel creatoris fines turbaret, vel impediret, absque ullo dubio sequitur, hominem, consuetationem suam propriam haud destruendi, esse obligatum.

§. IV.

Autochyriam autem, iam ab antiquissimis temporibus haud incognitam fuisse, nos docet GROTIUS de I. B. et P. L. II. c. 19. §. 5. vbi commemorat ex Iosepho de bello Iudeico, Hebraeos vnam caussam de lege se non interficiendi exceptisse, tanquam ἐνλογος ἐξαγωγην, si quis videat, se dinceps vieturum in probrum ipsius Dei. Nam quia non nobis, sed Deo in vitam nostram ius esse statuebant, existimabant, presumtam Dei voluntatem solam esse, quae mortis anticipandae consilium absolutum. Referunt hoc Saulis exemplum, qui gladio incubuit, ne a Dei suisque hostibus illudetur. Sed maxime dubito, an hoc mortis genus fuerit licita autochyria? cum ille ex desperatione sibi manus inferret, non vero ob gloriam divini nominis. cf. ZIEGLER ad Grotium L. II. c. 18. §. 5. Satis enim constat, Saulum melancholico, suspicace, timido et crudeli spiritu fuisse praeditum, imo a Deo reiectum, cuius voluntati haud paruerat. Iam vero certum est, nemini actionem quandam esse impurandam, antequam is auctor actionis aliquius moralis declarari possit, auctor autem determinationem voluntatis per intellectum requirat, patet, Saulum, cum ob melancholicum timidumque spiritum voluntatem suam per intellectum determinaret, sciens Deum, quem laeserat, sibi adiumento non futurum, minime committisse

A 3

fuisse

sisse autochyriam licitam. Patet vero ex ipsa divini scriptoris relatione, vtique Saulum prius de morte inferenda alios sollicitasse, qui, cum nollent Regem interficere, caussam dedere, vt in se manus conuerteret. Alterum exemplum a Samsonem desumptum est, nam Samson se ipsum ruina domus simul cum hostibus populi Iudaici suppressit, sed vires eius tantae non erant, vt columnas istas et aedificium insistens prosternere valeret, nisi ipse Deus stragem istam dederit, adeoque Samsonem veluti instrumento, infirmo licet, et ex se minus sufficiente usus sit. Et omnino videtur ad autochryiam de qua nos dicimus, quaeque improbata est, referri haud posse, cum in Samsonem alia simul concurrant, quae ad alios referri haud possint, cum Messiam futurum in variis caassis adumbravit.

§. V.

Attamen apud Graecos caussae quedam, de lege se non interficiendi, exceptae fuisse videntur, vt extat apud PLATONEM de LL. L. IX. ὃς ἀνέκαρτὸν πείσων, τὴν τῆς εὐμάρτυρος βίᾳ ἀποσερῶν μοῖραν, μήτε πόλεως ταξάσθη δίκην, μήτε περιοδίων ἀφύπτην προσπεσθή τύχῃ ἀναγκασθεῖς, μηδὲ αἰσχύνης τωὸς οπόρος ηγετίσθια μεταλαχών, ἀργίᾳ δὲ ηγετανθεὶς δειλίᾳ ἐστῇ δίκην ἀδικον ὀσπιθῆ. Qui se ipsum vita et sorte fatorum vivi priuauerit, non iudicio ciuitatis, nec tristi et ineuitabili fortunae casu coactus, nec pudore aliquo extremo compulsus; sed ignavia et formidolosi animi imbecillitate de se ipso iniuste statuerit. Quod illos, iudicio nempe ciuitatis coactos, siue uno verbo, delinquentes, attinet, neque inter ἀντόχειας proprie censendos esse puto, neque pro ultronea actione habendum: deest enim libera eorum voluntatis determinatio, multo potius versantur in coacta voluntate, quae tamen nulla est. Sic apud nos
damnati

damnati ad locum suplicii ambulant; aut quod, vt fertur, in Hispania licet dicat ad reum, sequere me, nec ligatus sit. Sic vti et olim in Lithuania memorant moris fuisse, vt damnati sibi crucem erigerent, et suis se manibus suspenderent. Haec omnia pro actionibus ipsorum reorum haberi nequeunt, iisdemque maiores molestiae, quae frustra reluctantes mensurae erant, declinatur. Ita etiam Socrates, cicutam bibens, non fuit *αὐτόχειος* voluntarius, nec illi, quibus sub Nerone et Domitiano, extrema necessitas denunciata. *Euerh. OTTO in notie ad Pufend. de O. H. et C. L. I. c. 5. §. 9.*

§. VI.

Illud autem absurdum puto, quandam ineuitabili fortunae casu cogi, vel pudore aliquo extremo sibi ipsi manus inferendi posse compelli. Scire cuperem, quis ille aptus sit, cui manifestaret Deus, imminere ei ineuitabilem fortunae casum. Sane homines non sunt, cum tam breuissima sit eorum cognitio, qui vix punctum ineffabilis diuinae omniscientiae capaces cognoscendi. Ita etiam neque pudor causam sese interficiendi praebere potest, vis enim huius vocis in idea tantum est comprehensa, quippe quam quisque sibi format, indeque multi id decorum censem, quod alii indecorum declarant.

§. VII.

Etiam apud Romanos venia aliquando a principe vel Senatu impetrabatur, vt se interficere liceret: at secundum ICtos stoicos, iniunctae necessitatibus omnia subiici credentes, mori licebat, si viuere displiceret; modo id fieret ex causa, etiam leuissima, v. c. ob taedium vitae, aut valetudinis aduersae in temperantium, nec rei publicae vel fisci comnodum verteretur. *L. 38. §. fin. D. de poen. L. 3. §. 6. D. de bonis eor. L. 48. §. 2.*

VIII

§. 2. *D. de Iure Fisci* verum isthaec in medio relinquimus.
Illud autem manifestum est, eos, qui vel solo taedio mole-
stiarum vitae humanae communium, vel indignatione malo-
rum, quae humanae ipsos societati non erubescendos erant
redditura, vel metu dolorum, queis fortiter toleratis exem-
pto suo prodeste aliis poterant, vitam vltro abrumpunt, nul-
lam adferre posse sat validam defensionem, quominus in le-
gem naturae peccasse sint censendi. PUFEND. de 'O. H. et C.
L. I. c. 5. §. 9. in fin.

§. VIII.

CICERO dicit, *L. 1. Tuscul. c. 30.* *Vetat dominans ille in*
nobis Deus iniusta hinc nos suo demigrare. Quid, quod liquet,
hominem, qui voluntate sua facit, ne existat, *iniuste agere*
contra rem publicam, cui vitam et spiritum suum simul deberet:
inhoneste, quia vitam non fugit, sed malum, quod eam comi-
tatur, ac effeminata mollitie, ideo se occidit, quod secundum
affectionis virtuosos vivere haud potest: *indecor*e, dum aliis praebet
scandalum, et ante tempus a statione sua discedit.

§. IX.

Sunt demum inter recentiores Iuris Naturalis interpre-
tes, qui autochyriam licitam praedicant, si propter vim illatam
vel abneganda Christiana religio et veritas, vel ipsum sanctissimum
numen blasphemandum. Et habet haec opinio multum
veritatis, quippe quae DEO debemus officia, prima et
summa sunt, cum DEO plura debemus, quam nobis ipsis,
imo et aliis. Peccari dicunt in Deum, si abnegaret quis diuinis
veritates, vel blasphemus esset, hinc rectius facturum, si, vbi
vim querere non posset, manus sibimet inferret, quam vt
veritates diuinae religionis abnegaret vel blasphemus et inius-
tius

rius in Deum esset. Sed haec me non mouent, ut licitam autochyram pronunciem. Nam si coactio accedat, et religionis abnegatio et blasphematio non imputanda est coacto, qui tantum instrumentum est, sed cogenti, quod docuit *Consult. Praestes in Delineat. Philosoph. Iusti Parte Gener. Cap. I. §. II.* Posset ergo quodammodo excusari, qui abnegaret religionem ex coactione, quippe non in verbis externis et professione quaerenda religio, sed in conuictione, quae coactione non est euertenda. Videtur ergo magis simulatio abnegationis, quam vera abnegatio. Sed et tertium dari potest, quod a martyribus saepe obseruatum, qui mortem potius ab aliis expectarunt, quam quod sibi intulerint, quae ratio eo minus reprehendenda, cum ipse Deus religionis sanctissimae autor veritates suae religionis morte eorum, qui eam primum docebant, confirmandam censuit. Non vero repugno, si, distinguis *autochyram in immediatam et mediata*, sub *mediata* veroprehendas omnes actiones, ex quibus postea sine vi vitae suae illata mors sequitur, quod vi, si abnegationem religionis respicias, vel blasphemare *D E V M* detrectes, *mediata* foret *autochyria*, si a vii inferente postea occideris, his casibus *autochyram* defendi posse. Sic omnes prope Apostoli, qui pro veritate religionis sanctissimi Salvatoris martyrium passi, mediate *autochyram* commiserunt, at licite et ex *D E I* decreto.

§. X.

Allegatis igitur his opinionibus, et refutatis quodammodo; dubium adhuc interim oriatur. Quid, si homo versetur in extremo status collisioni puncto? putarem in diiudicanda imputatione in foro diuino aequa ac humano rationem quoque collisionis esse habendam. Excitauit quidem ZIEGLERVS ad *Grotium* notatu illud dignissimum exemplum *L. II.*

B

C. I.

c. i. §. 3. Cum scilicet septem Angli e naufragio per mare circumnauigantes in scapha summa inedia suppressi vnum e sociis macatum commedissent. At quoniam in illo mihi vnum atque alterum dubium occurrit, aliud substituam. Finuge: septem personae in scapha submersura per mare circumnauigantes versari, sex ex illis, ne scapha submerget, septimum cogerent, ut se ipse in mare praecipiter; is necessitate coactus, vitamque suam conseruandi, pactum cum illis hoc iniit, se anicipiti sorti esse commissurum, et qui tunc forte destinatus sit, ille ipse in mare se daret praecipitem. Iacta est alea, per quam ex illis vnum destinabatur; quo facto is statim in mare fese praecipitem dat. Quaeritur, an non hoc casu autochyria sit excusanda?

§. XI.

In diiudicanda hac quaestione respiciendum esse arbitror, an ille *άντοχειος* omnes eas obligationes, quibus homo moralis obligatus est, adimpleuerit, nec ne? Obligati autem sumus *primo*, ne destruamus conseruationem nostram propriani, et eo ille etiam rendebat, dum reliquas sex personas ad pactum illud ineundum, persuaderet, scilicet, se hac alea fortasse liberari posse. Accedit etiam, quod quaedam concurrat coactio, et ut §. 9. notatumus, coactas actiones, ob defectum liberae determinationis voluntatis, non imputari, hinc crederem, se satis hanc obligationem adimplendi, studuisse. *Secundo*, si obligationes, quas societati humanae debemus, perlustremus, etiam his satis fecisse, censeo. Videretur scilicet obligatus ad pactum illud initum seruandum, cum eo non seruato, externam societatis pacem turbasset, et hinc sociis, non adimpleti pacti causa, ius competenter, bellum contra eum gerendi, et eo ipso occidendi, ac dein caussa efficiens interitus

ritus sui, adeoque etiam *ἀυτόχειρ* censendus fuisset, quippe cum ipse fecisse censeatur, quod quis per alium facit, hoc est, qui caussam ad actionem quandam committendam, praebet. Et cum denique vnicuique obligatio incumbat, ut τὸ communne bonum promovetur, membraque societatis conseruentur; eum officio suo satisfecisse, eum vnius interitu, sex societatis membra conseruarentur. At et hoc casu, quamuis videatur excusari posse, satius fecerit, si vel non paciscatur, vel paetus, cum paecta conseruationi propriae contraria non obligent, autochyram euitet neque se praecepitem det, sed potius vim exspectet hostis a reliquis calamitatis sociis, quippe tunc defensionis vti potest iure, et hinc adhuc conseruandi semet ipsum spes est, quippe et forsan alium in mare ex scapha praecepitem dare poterit.

IX
PRAENOBILISSIMO RESPONDENTI

S. D. P.

P R A E S E S

Obtulisti mihi libellum Tuum abs TE proprio studio elaboratum, legi eundemque ita comparatum deprehendi, ut ad specimen doctrinae primum exhibendum satis aptus videretur. Equidem incideram in doctissimum WINCKLERI libellum, qui ipsam hanc materiam et latius et ornatus et doctius exposuerat, et prope exhauserat; tamen nolui frustra laborasse TE, maxime qui sciebam, cum scriberes, ne vidisse quidem illam tractationem. Praelectam ergo, putau iuuenilem laborem suppressendum non esse, potius, ut ad grauiora TE conserres animum accendendum esse. Probaui itaque et cum voluptate summa comitem agam et defensorem thesum TVARVM. Praeterea de eleganti doctrina, qua TE ornatum sentio, ex animo gratulor, simulque opto, ut digna diligentiae doctrinaeque feras praemia. Precor DEVM immortalem, ut meis pondis votis addat. Qui si vero felix ex voto eris, rogo, ut eodem, quo me hactenus amplexus es amore perpetuo amplecti velis. Ego vero nunquam TE amare desinam. Et sic TV vale et vale feliciter. Scribebam Lipsiae d. xxvi.
Octobr. c. 15 CCLXXV.

(leipzig) Diss., 1775 A/1

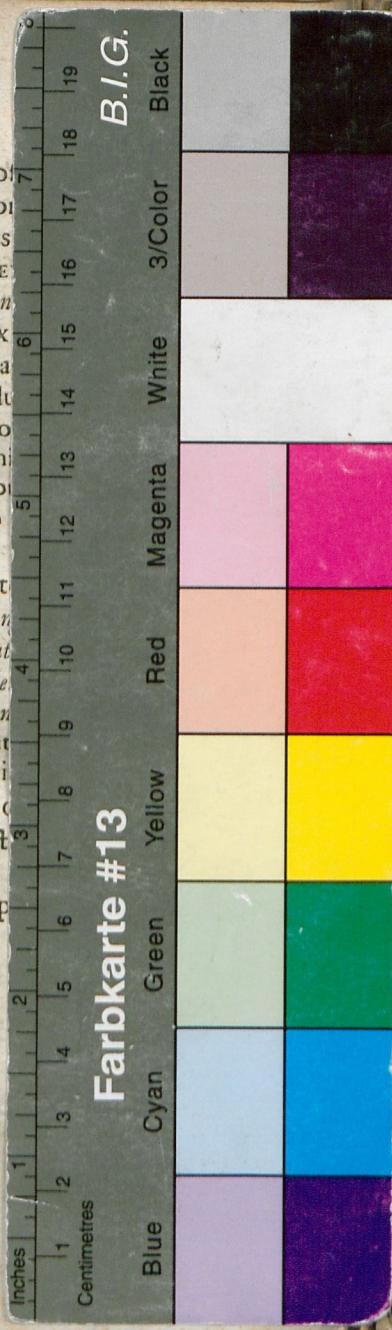
3

Sb

KD18

B.I.G.

Farbkarte #13

1775,36.
DISSERTATIO
DE
EO, QVOD IVRE NA TVRALI
IVSTVM HABETVR, CIRCA
AVTOCHYRIAM

Q V A M
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

P R A E S I D E
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITERAR. DVISBURGENS.

S O C I O

I N A V D I T O R I O I V R I D I C O

DIE XXVI. OCTOBR. ANNO C I I I I G C L X X V .

D E F E N D E T
A V C T O R

IOANNES HENRICVS WEICKART
LIPSIENSIS

L I P S I A E
EX OFFICINA LANGENHEMIA.

